

Kympin työllisyysalueen Palvelusuunnitelma 2025 alkaen

1 Johdanto

1.1 Työlle tekijöitä ja tekeväille töitä

Maaliskuussa 2023 vahvistetun lain mukaan valtaosa julkisista työvoima- ja yrityspalveluista siirtyy valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen. Tehtävästä säädetään tarkemmin työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023). Siirtävistä työvoimapalveluista syntyy kunnille uusi valtiosuustehtävä.

TE-palveluiden järjestämisvastuu siirretään kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Etelä-Pohjanmaalla kymmenen kuntaa, Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri ovat päättäneet muodostaa yhteisen työllisyysalueen. Työllisyysalue täyttää laissa asetetut kriteerit. Alue on maantieteellisesti yhtenäinen ja alueen työvoima on yli 28.000.

Organisointimuoto tulee olemaan tarkoitusta varten perustettu Kuntayhtymä Kymppi. Kuntayhtymä Kymppi on Suomen ainoa uusi työvoimaviranomaisen tehtävää varten perustettu kuntayhtymä. Kuntayhtymä aloitti virallisesti toimintansa tammikuussa 2024 ja valmistelu siirtyvän tehtävän ja henkilöstön vastaanottamiseksi aloitettiin.

Jäsenkunnat ovat ottaneet uudistuksen tervetulleena vastaan. Uudistuksen nähdään luovan kunnille mahdollisuuksia kehittää elinvoimatehtäväänsä ja vastata paremmin alueen työnhakijoiden ja työnantajien tarpeisiin. Tavoitteena on rakentaa vaikuttava alueellinen työllisyyden hoidon kokonaisuus, jonka perustana on lähipalvelu.

Kympin työllisyysalue tarjoaa yksilöllisiä, vaikuttavia ja innovatiivisia työllisyyspalveluja, jotka tukevat työnhakijoiden polkuja pysyvään työllistymiseen, edistävät paikallisten yritysten menestystä ja kehittävät alueen elinvoimaa. Toiminta perustuu vahvaan yhteistyöhön sidosryhmien kanssa ja se mukautuu ennakoivasti muuttuvaan työmarkkinatilanteeseen. Kympin työllisyysalue on asiakaslähtöinen, ihmisläheinen ja taloudellisesti kestävä toimija, joka tuottaa lisäarvoa kaikille alueen asukkaille, kunnille ja kaupungeille, sekä yhteisöille. Kympin työllisyysalueen motto on ”Työlle tekijöitä ja tekeväille töitä”.

1.2 Palvelusuunnittelun tavoitteet

KYMPPI-valmisteluhankkeessa on elokuusta 2023 alkaen valmisteltu siirtyvien viranomaistehtävien vastaanottamista ja palvelusuunnitelmaa. Palvelusuunnittelun lähtökohtana on ollut tunnistaa alueen työllisyyttä edistävät toimijat ja palvelut ja niiden nykytila sekä osallistaa kaikkia toimijoita yhteiseen palvelusuunnitteluun. Sitä varten valmisteluvaiheessa on järjestetty useita keskustelutilaisuuksia ja osallistuttu jo olemassa oleviin verkostoihin ja foorumeihin.

Palvelusuunnittelun ensisijaisena tavoitteena on ollut varmistaa työllisyyspalveluiden sujuva siirtyminen siten, että työnhakija- ja työnantaja-asiakkaat eivät kokisi merkittäviä muutoksia tai katkoksia palvelussa siirtymän vuoksi. Huomion arvoista on, että

palveluiden toteuttamista ohjataan vahvasti lainsäädännöllä (mm. Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä ja Työttömyysturvalaki). Esimerkiksi työnhakijoiden asiakaspalvelusta on säädetty laissa ja se ohjaa muun muassa asiakaspalveluprosessia.

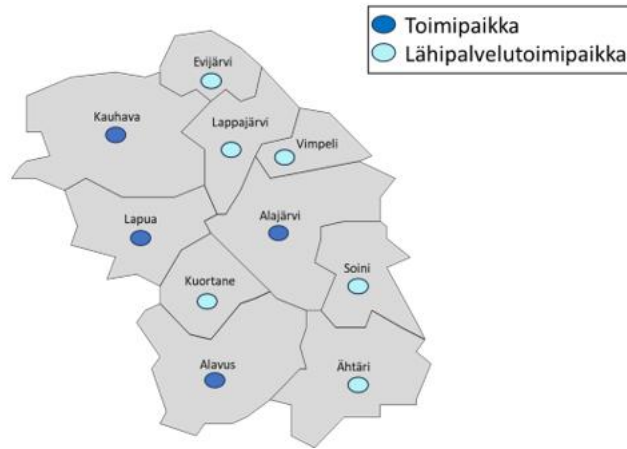
Toissijaisena tavoitteena on, että palvelusuunnittelun aikana käytyä vuoropuhelua ja verkostotyötä jatketaan Kympin työllisyysalueen toiminnan kehittämisessä ja vakiinnuttamisessa vuoden 2025 alusta alkaen. Työllisyysalueen toiminta ja palvelut halutaan nivoa tiiviisti osaksi kuntien muuta työllisyyden hoidon ekosysteemiä. Tällä tavoin voidaan synnyttää uusia, jopa innovatiivisia toimintamalleja ja palveluja ja tehostaa yhteistyötä alueen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistämiseksi. Verkosto- ja yhteistyötä on tehty ansiokkaasti tähänkin saakka ja se nähdään alueen merkittävänä vahvuutena ja potentiaalina kautta linjan.

Palvelusuunnitelman pohjana toimii Kympin työllisyysalueen järjestämissuunnitelma. Järjestämissuunnitelma toimii myös Kuntayhtymä Kympin strategisena asiakirjana siihen saakka, kunnes kuntayhtymän strategiatyöskentely valmistuu ja mm. toimintaa ohjaavat arvot ja tavoitteet on yhteisesti määriteltä. Järjestämissuunnitelman mukaisesti, tässä palvelusuunnitelmassa esitellään suunnitelmat Kympin työllisyysalueen toimipaikkojen, asiakaspalvelun, työnhakijapalveluiden, yritys- ja työnantajapalveluiden, tehostettujen työnhakijapalveluiden ja monialaisten palveluiden, maahanmuuttaja- ja kotoutumispalveluiden sekä nuorten palveluiden järjestämisestä. Lisäksi palvelusuunnitelmassa otetaan kantaa palveluiden järjestämisen tapoihin ja palveluhankintoihin.

2 Suunnitelma toimipaikoista ja asiakaspalvelun järjestämisestä

2.1 Toimipaikat ja asiakaspalvelu

Järjestämissuunnitelman mukaan Kympin työllisyysalueen kunnat haluavat tarjota työllisyyspalveluita lähipalveluina kaikissa alueen kunnissa. Lähipalveluilla halutaan turvata palveluiden tasapuolinen saavutettavuus koko alueella. Ensisijaisena palvelukanavana on sähköiset palvelut ja asiakkaita kannustetaan asioimaan ensisijaisesti verkossa. Toimipaikkaverkoston ja asiakaspalveluiden järjestämisen tapoja on kartoitettu ja valmisteltu vuoden 2024 aikana. Toimipaikkaverkosto vahvistettiin Kuntayhtymä Kympin yhtymäkokouksessa lokakuussa ja sen mukaan Kympin työllisyysalueella on neljä päätoimipaikkaa Alajärvellä, Alavudella, Kauhavalla ja Lapualla. Lähipalvelutoimipaikat sijaitsevat muissa kuntayhtymän jäsenkunnissa. Kuntayhtymä Kympin kotipaikka on Kauhavalla.

Kuva: Kympin työllisyysalueen toimipaikat

Toimipaikkoja ja -tiloja koskevat vuokrasopimukset on valmisteltu vuoden 2024 aikana. Jäsenkunnat ovat tukeneet tilojen valinnassa ja valmistelussa pyrkien löytämään kuhunkin kuntaan asiakaspalvelua ja yhteistyötä mahdollisimman hyvin tukevia sijoittumiskäytäntöjä. Tila- ja toimipaikkasuunnittelua on haastanut tulevaan asiakaspalveluun liittyvien tarpeiden ennakointi – toiminnan vasta alkaessa ja kehittyessä on tärkeää säilyttää muuntautumiskykyisyys ja joustavuus myös tilaratkaisuihin.

Toimipaikkojen ja lähipalvelutoimipaikkojen tarkka sijoittuminen ja osoitteet ovat:

Alajärvi: Järvikatu 3 (TE-toimiston nykyiset tilat)

Alavus: Taitotie 1 (Fasadi)

Kauhava: Nikolaintie 6 A (virastotalo)

Lapua: Poutuntie 8 (LapuaInvest kiinteistö)

Evijärvi: Viskarin aukio 3 (Evijärven kunnantalo)

Kuortane: Keskustie 52 (Kuortaneen kunnantalo)

Lappajärvi: Maneesintie 5 (Lappajärven kunnantalo)

Soini: Multiantie 27 (Soinin kunnantalo, viereinen huoneisto)

Vimpeli: Patruunantie 15 (Vimpelin kunnantalo)

Ähtäri: Ostolantie 17 (Ähtäriin kaupungintalo)

Siirtyvä henkilöstö tulee sijoittumaan tasapuolisesti siten, että kunkin pääasiallinen työskentelypaikka on jossakin päätoimipaikassa Alajärvellä, Alavudella, Kauhavalla tai Lapualla. Kuntayhtymän hallinto sijoittuu pääsääntöisesti Kauhavalle. Asiakaspalvelua ja verkostotyöskentelyä tehdään säännöllisesti lähipalvelutoimipaikoissa.

Kympin työllisyysalueen toiminnan alkaessa asiakaspalvelua tullaan järjestämään toimipaikoissa siten, että Alajärven, Alavuden, Kauhavan ja Lapuan päätoimipaikoissa tarjotaan ajanvarauksetonta asiakaspalvelua (ns. walk in) kerran viikossa:

Alajärvi ja Kauhava tiistaisin klo. 9-14, Alavus ja Lapua torstaisin klo. 9-14.

Muina aikoina, viitenä päivänä viikossa, kussakin päätoimipaikassa palvellaan asiakkaita ajanvarauksella. Lähipalvelutoimipaikoissa tarjotaan asiakkaille asiakaspalvelua aina ajanvarauksella.

Tavoitteena on, että asiakkaat saisivat henkilökohtaista asiakaspalvelua aina omassa kotikunnassaan tai mahdollisimman lähellä sitä. Tällä järjestelyllä pyritään tarjoamaan tasapuolinen asiakaspalvelu koko työllisyysalueella. Ajanvarauksettoman asiakaspalvelun tarvetta on tarkoituksenmukaista arvioida toiminnan edetessä. Työllisyyspalveluidenkin osalta ensisijainen palvelukanava on verkossa, joten henkilökohtaisen asioinnin tarvetta kunnissa on ennalta mahdotonta täydellisesti arvioida.

Toimipaikkojen sijaintien toivotaan edistävän yhteistyötä kuntien, kuntien elinkeinotoimen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa, olemalla joko samoissa tiloissa tai muulla tavoin keskenään läheisessä yhteydessä. Kumppanit ovat myös tervetulleita käyttämään tiloja yhteisten asiakkaiden palvelemiseen. Tämän toivotaan tuovan asiakkaille merkittäviä etuja ja positiivisen asiakaskokemuksen kun palveluja voidaan tarjota mahdollisesti samoissa tiloissa ja samalla asiointikerralla.

2.2 Monikanavainen asiakaspalvelu

Henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden ensisijainen palvelukanava on Työmarkkinatorilla (www.tyomarkkinatori.fi). Työnhakijaksi ilmoittautuminen, työpaikkailmoitusten julkaisu, yhteydenottopyynnöt ja muu sähköinen asiointi jatkuu Työmarkkinatorilla myös vuoden vaihteen jälkeen. Palvelu edellyttää vahvaa tunnistautumista ja sen kautta asiakkaan kanssa asioidessa Kympin työllisyysalue voi varmistua asiakkaan henkilöllisyydestä ja tietoturvallisuudesta.

Työmarkkinatorin kautta saapuvat tehtävät koskien mm. asiakkaan työttömyysturvaoikeutta ja asiakkaiden jättämät yhteydenottopyynnöt priorisoidaan toiminnassa siten, että niihin pyritään vastaamaan mahdollisimman pian. Toiminnan alettua operatiivinen johto voi määritellä palvelulupauksen minä aikana em. tehtävät tullaan hoitamaan ja sen toteutumista seurataan ja valvotaan.

Asiakkaat voivat ottaa yhteyttä Kympin työllisyysalueelle sähköpostitse joko osoittamalla viestin Kuntayhtymä Kympin kirjaamoon (kirjaamo@kympin.fi) tai suoraan ao. työntekijälle (etunimi.sukunimi@kympin.fi). Tietoturvallisuuden ja tietosuojaan varmistamiseksi Kympin työllisyysalueen työntekijät käyttävät turvaviestipalvelua. Mikäli asiakas haluaa välittää sähköpostitse salassa pidettävää tietoa, voi hän hyödyntää Kympin työllisyysalueen kotisivuilta (www.kympin.fi) löytyvää turvaviestipalvelua. Huomioitavaa on, että sähköposti ei ole virallinen asiointikanava eikä asiakas voi saada esim. työnhakuaan voimaan sen kautta.

Kympin työllisyysalue järjestää yleistä puhelinpalvelua siten, että heitä palvellaan yhden palvelunumeron kautta ma – pe klo. 9-12 välisenä aikana. Palvelunumerosta sekä

henkilö- että työnantaja-asiakas saa yleistä neuvontaa palveluihin liittyen. Kaikkien työntekijöiden yhteystiedot puhelinnumeroineen julkaistaan työllisyysalueen kotisivuilla ja asioidessaan oman työntekijänsä kanssa, asiakas saa tämän puhelinnumeron tiedoksi. Toiminnan alettua voidaan suunnitella esim. työntekijöiden omia puhelinpalveluaikoja, mikäli se katsotaan asiakaspalvelun kannalta tarpeelliseksi.

Kuntayhtymä Kympin virallinen postiosoite on Nikolaintie 6 A, 62200 Kauhava. Myös muihin toimipaikkoihin Alavudelle, Alajärvelle ja Lapualle saapuneet asiakirjat ja kirjeposti kirjataan saapuneeksi ja otetaan käsittelyyn. Kympin työllisyysalueen kotisivuilta (www.kympin.fi) löytyy aina ajankohtaiset palveluaikataulut ja yhteystiedot. Kuntayhtymän jäsenkuntien kotisivuilla julkaistaan myös tietoa ko. kunnan työllisyyspalveluista ja ohjataan Kympin työllisyysalueelle.

Kuntayhtymä Kympin jäsenkuntien asiakaspalvelussa kuten esim. infopisteissä, puhelinpalveluissa ja kirjaamoissa neuvotaan ja informoidaan kuntalaisia Kympin työllisyysalueen palveluista ja ohjataan tarvittaessa hakemaan tietoa esim. Työmarkkinatorilta tai Kympin työllisyysalueen kotisivuilta. Valmistelun aikana asiakaspalvelua tekeviä on informoitu Kympin työllisyysalueen toiminnasta ja palveluista. Kuntien viestinnästä vastaavien kanssa käydään säännöllisesti vuoropuhelua työllisyyspalveluihin liittyvästä viestinnästä ja mm. kuntien kotisivuilta löytyvästä tiedosta kunnan työllisyyspalveluista.

Työllisyysalueen palveluiden ja toimijoiden hyvä tavoitettavuus – kanavasta riippumatta - ilmentää lähipalvelulle asetettuja tavoitteita. Tavoitettavuuteen ja asiakaspalvelun laatuun kiinnitetään huomiota ja sitä kehitetään asiantuntijoiden, asiakkaiden ja kumppaneiden kokemusten perusteella.

3 Suunnitelma työnhakijapalveluiden tuottamisesta

Työnhakijapalveluiden järjestäminen on vahvasti lakisääteistä. Laissa työvoimapolitiikan järjestämisestä tarkoitettuja julkisia työvoimapolitiikka- ja palvelu- ja työllisyyspalveluita ovat: 1) työllisyyspalvelut; 2) tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut; 3) valmennus; 4) työvoimakoulutus; 5) muutosturvakoulutus. Julkisiin työvoimapolitiikka- ja palvelu- ja työllisyyspalveluihin kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, järjestämislain mukaiset kokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu sekä työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset.

Työnhakijan lakisääteinen palveluprosessi sisältää työnhakijan palvelutarpeen arvioinnin, työnhakukeskustelut, työllistymissuunnitelmien laatimisen ja palveluohjauksen. Työllistymissuunnitelmassa sovitaan työnhakijan työnhakuvelvollisuudesta sekä työllistymistä edistävästä ja tukevista palveluista.

Työttömyysturvalain mukaan työvoimaviranomaisen tehtävänä on antaa työnhakijoita koskevia työvoimapolitiikkaisia lausuntoja tämän oikeudesta työttömyysetuuteen. Tähän tehtävään liittyy työvoimapolitiikkaisen moitittavan menettelyn ja siihen liittyvien seuraamusten selvittäminen. Vaativat asiantuntijalausunnot työttömyysturvaseuraamuksista annetaan keskitetysti valtion taholta.

Siirtyvä henkilöstön osaamisen turvin voidaan varmistaa Kympin työllisyysalueen toiminnan alkaessa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisen jatkuvuus ja sujuvuus. Valtiolta siirtyvän henkilöstön osaaminen ja asiantuntijuus työnhakijapalveluiden tuottamiseen ja palveluprosessiin liittyen arvioidaan olevan korkeatasoista. Huomioitavaa on, että uuden työnantajan palveluksessa aloittaminen, uusi toimintaympäristö, uudet työvälineet ja toimintatavat vaativat aikaa perehtymiselle ja haltuunotolle. Toisaalta uusi työ ja tehtävä on vasta rakentumassa ja kyvykkyys hallita tietynlaista keskeneräisyyttä ja kehittää omaa työtä yhteistyössä ja tiiminä korostuu.

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä poikkeaa tietyiltä osin tällä hetkellä sovellettavasta laista julkisista työvoima- ja yrityspalveluista. Siirtyvän henkilöstön toivotaan perehtyvän uuteen lakiin ja siihen liittyviin asetuksiin ja ohjeistuksiin, mahdollisesti jo ennen siirtymävaihetta. Lisäksi henkilöstön kanssa on käyty vuoropuhelua työllisyysalueen palvelusuunnittelusta ja siirtymävaiheen järjestelyistä siten, että siirtymä voi olla mahdollisimman sujuva ja asiakaspalvelu ei kärsi aiheettomasti muutoksesta.

Valmistelutehtävissä on välttämätöntä varmistaa, että siirtyvällä henkilöstöllä on tarvittavat työvälineet ja käyttöoikeudet asiakaspalvelun kannalta keskeisiin järjestelmiin katkotta. Tavoitteena on, että he ovat edelleen työnhakija-asiakkaiden tavoitettavissa ohjausta ja neuvontaa varten ja voivat antaa työttömyysturvalain mukaisia työvoimapolitiittisia lausuntoja välittömästi vuoden 2025 alusta alkaen.

Järjestämissuunnitelmassa on todettu, että Kympin työllisyysalueen työnhakijapalvelu perustuu vahvasti asiakkaiden palvelutarpeisiin ja alueelle tullaan kehittämään oma prosessi palvelutarpeiden määrittelyyn ja ennakointiin. Toiminnan alkaessa panostetaan palvelutarpeen arviointiin henkilökohtaisilla tapaamisilla. Kasvokkain tapahtuva lähipalvelu mahdollistaa laadukkaan ja kokonaisvaltaisen palvelutarvearvion ja ohjaus työhön, koulutukseen ja palveluihin on mahdollisimman osuvaa ja oikea-aikaista. Asiakkaan tilanteen ja tavoitteiden edellyttämien yhteistyön tarve arvioidaan aina osana asiakkaan palvelutarvetta.

Laissa säädetyn asiakaspalvelumallin mukaisesti uuden työnhakija-asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin lähtökohdana on alkuhaastattelu. Alkuhaastattelut pyritään tekemään aina henkilökohtaisessa tapaamisessa asiakkaan kanssa. Muuta kasvokkaista palvelua järjestetään matalalla kynnyksellä ja aina asiakkaan palvelutarpeen mukaan. Kasvokkaisen palvelun tarve korostuu esim. silloin kun vaikuttaa siltä, että asiakkuus saattaa pitkittyä tai työnhakija tarvitsee vahvaa ohjausta ja neuvontaa työhön, koulutukseen tai palveluihin hakeutumisessa.

4 Suunnitelma yritys- ja työnantajapalveluiden tuottamisesta

Koko Kympin työllisyysalueen toiminta tavoittelee alueen elinvoimaisuuden edistämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Erityisesti yritys- ja työnantajapalveluilla nähdään tässä olevan merkittävä rooli. Työllisyysalueen järjestämissuunnitelmassa koskien yritys- ja työnantajapalveluiden tuottamista korostuu vahva yhteistyö kaikkien alueen elinkeinotoimijoiden kanssa: Yritys- ja työnantajapalveluissa Kympin työllisyysalue tekee tiivistä yhteistyötä mm. kuntien kehitysyhtiöiden ja elinkeinotoimijoiden, Etelä-

Pohjanmaan Ely-keskuksen, Business Finlandin ja Etelä-Pohjanmaan maakuntaliiton kanssa.

Palvelusuunnittelussa huomioidaan paikalliset tarpeet ja pyritään kehittämään kokonaisvaltainen palveluprosessi, jossa yritys- ja työnantaja-asiakkaat saavat palvelua sujuvasti yhdeltä luukulta. Valmisteluvaiheessa on kartoitettu laajasti alueen yritys- ja työnantajapalveluissa toimivien tahojen näkemyksiä palveluiden nykytilasta ja kehittämisen tarpeista. Yhteisen tahtotilan mukaan toimijat haluavat palvella yritys- ja työnantaja-asiakkaita siten, että olemalla yhteydessä kehen tahansa toimijaan, asiakkaan palvelutarve tunnistetaan ja häntä neuvotaan tai ohjataan tarvitsemansa tuen ja palvelun piiriin. Yhteistyön kehittäminen tahtotilan mukaisesti jatkuu vahvasti Kymppin työllisyysalueen toiminnan alettua.

Myös yrittäjäjärjestöjä on kuultu työllisyysalueen yritys- ja työnantajapalveluiden suunnittelussa. Palveluiden saavutettavuus ja sujuvuus nähdään ensisijaisen tärkeänä. Työllisyysalueella tulee pohtia toiminnan alettua, millä keinoin yrittäjä- ja työnantaja-asiakkaita voidaan osallistaa palveluiden kehittämiseen. Kymppin työllisyysalueen yritys- ja työnantaja-asiakkaita palvelevat asiantuntijat ovat koko alueen työntekijien ja yritysten käytettävissä ja tekevät yhteistyötä myös maakunta- ja työllisyysalueiden yli työnantaja- ja yritysasiakkaiden tarpeiden näin vaatiessa.

Julkisia yritys- ja työnantajapalveluita ei ole säädelyt yhtä vahvasti kuin työnhakija-asiakkaiden palvelua. Voidakseen saavuttaa toiminnalle asetettuja tavoitteita, yhteistyön tekemisen merkitys korostuu. Konkreettisia yhteistyökäytäntöjä ja toimintatapoja tullaan luomaan Kymppin työllisyysalueen aloitteesta. Yhteistyötä kuntien elinkeinopalveluiden kanssa edistetään siten, että kuntien elinkeinopalveluille annetaan Asiantuntija-Työmarkkinatorin (A-TMT) -katseluoikeudet, jolloin tiedonvaihto on sujuvaa myös viranomaisrajapinnassa. Säännölliset tapaamiset kuntien keskeisten kumppaneiden kanssa ja yhteiset toimintasuunnitelmat (vuosikellot) tukevat myös yhdessä tekemistä.

5 Suunnitelma tehostettujen työnhakijapalveluiden sekä monialaisen palvelun järjestämisestä

Kymppin työllisyysalueen kaikilla henkilöasiakkaita palvelevilla asiantuntijoilla on valmiudet tunnistaa tehostettuja työnhakijapalveluja tarvitsevat asiakkaat ja ohjata heitä eteenpäin esim. sosiaali- ja terveyspalveluihin. Myös työkyvyn tuen tunnistamiseen liittyvää osaamista löytyy laajasti. Palvelutarvetta arvioitaessa asiantuntija arvioi, riittääkö asiakkaan tueksi konsultoiva yhteistyö esim. KELA:n kanssa vai edellyttääkö asiakkaan tilanne verkostomaista yhteistyötä. Huomioitavaa on, että työllisyysaluetta ohjaava lainsäädäntö edellyttää yhdyspintatyötä erityisesti kuntien, hyvinvointialueen ja Kelan kanssa (Laki työllistymisen monilaisesta edistämisestä ja Laki kuntouttavasta työtoiminnasta).

Tietyillä asiantuntijoilla on vastuullaan kuntouttavan työtoiminnan lain mukaisten aktivointihaastatteluiden laatiminen asiakkaiden ja hyvinvointialueen työparin kanssa sekä monialaisen yhteistoimintamallin mukainen työskentely. Siirtymävaiheessa pyritään varmistamaan asiakaspalvelun jatkuvuus siten, että työparityöskentelyä jatketaan ilman tarpeettomia taukoja.

Siirtymävaiheessa ja toiminnan alettua kartoitetaan olemassa olevat verkostot ja yhdyspinnat. Alueen vahvuutena on, että monialaista yhteistyötä on tehty tiiviisti työllisyyspalveluissa mm. TE-toimiston ja hyvinvointialueen toimijoiden kesken ja toimijat tuntevat toisensa laajasti. Kympin työllisyysalueen rooli verkostoissa määräytyy verkostojen tavoitteiden mukaan, toisaalta työllisyysalue tulee olemaan aloitteellinen verkosto- ja yhdyspintatyön edistämisessä ja kokoaa tarvittavia verkostoja yhteistoimintaan liittyvien tarpeiden mukaan.

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä astuu voimaan vuoden 2025 alusta alkaen. Kympin työllisyysalue on yhteistyössä muiden Etelä-Pohjanmaan työllisyysalueiden (TyöLakeus ja Suupohjan työllisyysalue), Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja Kelan kanssa valmistellut monialaisen yhteispalvelun (TyM) sopimusta mikä astuu voimaan vuoden 2025 alussa. Sopimusluonnoksessa esitetään, että alueelle muodostuu yksi Etelä-Pohjanmaan maakunnan kattava TyM-johtoryhmä ja johtavan henkilön vastuu siirtyy vuosittain kolmen työllisyysalueen kesken. TyM-toimintamallin johtamisessa ja toiminnan kehittämisessä pyritään tekemään tiivistä yhteistyötä kaikilla tasoilla, huomioiden maakunnan eri alueiden yksilölliset tarpeet ja erilaiset toimintaympäristöt.

6 Suunnitelma maahanmuuttaja- ja kotoutumispalveluiden järjestämisestä

Yhdessä TE24-uudistuksen kanssa astuu voimaan uusi kotoutumislaki, minkä mukaan kunnat tulevat ottamaan kokonaisvastuun kotoutumisesta. Kotoutumislaisissa säädetään kunnille uusia tehtäviä mm. liittyen kotoutujien ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, kuntien kotoutumishjelmaan ja omankielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen. Työvoimaviranomaisena Kympin työllisyysalueen tehtävänä on vastata kotoutumishjelmaan kuuluvien palveluiden järjestämisestä työnhakijana oleville kotoutuja-asiakkaille.

Kympin työllisyysalueen palvelu- ja toimipaikkaverkosto järjestetään siten, että palvelut ovat helposti saavutettavissa myös maahanmuuttaja-asiakkaille. Lisäksi työllisyysalue vastaa tulkkauspalvelun hankinnasta ja järjestämisestä, jotta vieraskielinen asiakas voi asioida työllisyyspalvelussa omalla äidinkielellään. Kotoutuja-asiakkaan palveluprosessi etenee Kympin työllisyysalueella kotoutumislain ja työvoimapalveluiden järjestämiseläin mukaisesti. Tietty asiantuntija / asiantuntijat vastaavat Kympin työllisyysalueen kotoutuja-asiakkaitten palvelusta ja muut vieraskieliset asiakkaat palveillaan kuten muutkin työnhakija-asiakkaat palvelutarpeensa mukaisesti, tarvittaessa tulkkauspalveluja hyödyntäen.

Mikäli työnhakijaksi rekisteröityneen ulkomaalaisen henkilön katsotaan täyttävän kotoutumislain soveltamisen edellytykset, aloitetaan tämän palvelutarpeen ja osaamisen arviointi. Kympin työllisyysalue kutsuu kotoutuja-asiakkaan palvelutarpeen ja osaamisen arviointiin henkilökohtaisesti. Henkilökohtainen tapaaminen pyritään järjestämään kotoutujan koti- tai asuinkunnassa. Kympin työllisyysalue tekee palvelutarpeen arvioinnissa tiivistä yhteistyötä alueen kuntien maahanmuuttokoordinaattoreiden kesken. Tällä tavoitellaan mahdollisimman kokonaisvaltaista palvelutarpeen tunnistamista ja tarkoituksenmukaista palveluohjausta.

Kympin työllisyysalue vastaa työnhakijana olevien kotoutujien yhteiskuntaorientaatioon ohjaamisesta ja sen järjestämisestä. Mikäli samankielisiä työnhakija-asiakkaita on riittävästi, pyritään joko ostamaan tai järjestämään itse tai kuntien kanssa yhteistyössä, yhteiskuntaorientaatiota ryhmämuotoisena koulutuksena työllisyysalueella. Myös verkossa tarjottavia yhteiskuntaorientaatiokoulutuksia voidaan tarjota työnhakija-asiakkaille siinä tapauksessa, että alueelta ei löydy riittävästi samankieliseen ryhmään osallistuvia tai kieli on harvinainen. Jos yhteiskuntaorientaatiota ei voida järjestää laisinkaan em. syistä, Kympin työllisyysalue varmistaa, että kotoutuja saa riittävästi tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja työelämästä muulla tavoin, esim. kirjallisesta infomateriaalista.

Työnhakijoiden kotoutumiskoulutusta järjestetään Kympin työllisyysalueella työvoimapolitiittisena kotoutumiskoulutuksena. Vuoden 2025 alusta alkaen työvoimapolitiittisen kotoutumiskoulutuksen palveluntuottajaa ei vielä tässä vaiheessa tiedetä koska ko. koulutushankintaprosessi on kesken. Hankinnassa huomioidaan Kympin työllisyysalueen kunnissa asuvien kotoutujien tarpeet siten, että koulutus järjestettäisiin mahdollisimman lähellä tai hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä. Koulutusta voidaan järjestää myös verkko- ja hybriditoteutuksella, jolloin osallistuminen ei edellyttäisi kulkemista ja koulutuksia voitaisiin tarjota mahdollisimman pian ryhmien täytyessä koko työllisyysalueen kotoutujista. Laissa työvoimapolitiittisten järjestämisestä on todettu, että työnhakijoilla on oikeus hakeutua ja päästä mm. työvoimakoulutukseen myös toiselle työllisyysalueelle.

Työvoimapolitiittisena järjestettävän kotoutumiskoulutuksen lisäksi työnhakijana oleva kotoutuja voidaan ohjata omaehtoiseen kotoutumiskoulutukseen. Tällaisia kotoutumiskoulutuksia tarjoaa Kympin työllisyysalueella tällä hetkellä ainakin STEP-koulutus Lapualla ja Järvilakeuden kansalaisopisto Kauhavalla. Lisäksi esim. alueella toimivien kansalaisopistojen tarjoamat kielikurssit voivat täydentää kotoutujien muita työllisyyspalveluja tai sopia työssäkävien työnhakijoiden tarpeisiin aikataulullisesti. Kotoutujan palvelutarvetta arvioidessa pyritään aina huomioimaan kotoutujan kokonaistilanne, toiveet ja edellytykset hakeutua kotoutumiskoulutukseen. Yhteistyö kuntien kotoutumiskoordinaattoreiden kanssa on tähän liittyen erityisen tärkeää.

Maahanmuutto- ja kotoutumistyön tueksi ja palveluiden yhteensovittamiseksi Kympin työllisyysalue hyödyntää jo olemassa olevia verkostoja ja foorumeja ja tarvittaessa rakentaa uusia kumppanuuksia ja verkostoja. Yhteistyötä tehdään erityisesti työllisyysalueen kuntien maahanmuuton ohjaus- ja neuvontapalveluiden kanssa, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Kelan, hanketoimijoiden, koulutuspalveluiden, sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

7 Suunnitelma nuorten palveluista

Kympin työllisyysalueen tavoitteena on edistää ja tukea alueen nuorten työllistymistä ja kouluttautumista. Nuorten palveluiden järjestämisessä tehdään tiivistä yhteistyötä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa. Nuorten työllistymisen ja kouluttautumisen edistämisen näkökulmasta mm. etsivä nuorisotyö, työpajat, sosiaali- ja terveyspalvelut ovat tärkeitä kumppaneita. Nuoria palvellaan Kympin työllisyysalueella heidän palvelutarpeensa mukaan, mutta nuorten erityiset tarpeet ja

palvelukokonaisuudet huomioidaan osoittamalla koko työllisyysalueelle yhteisen koordinaattorin. Nuorten palveluiden järjestämisessä korostuu helppo saavutettavuus ja lähipalveluperiaate.

Valmisteluvaiheessa koottu nuorten palveluverkosto on kokoontunut säännöllisesti syksystä 2023 alkaen. Palveluverkostossa on tunnistettu yhteinen huoli työllisyysalueen nuorten kasvavasta palvelutarpeesta koskien heidän hyvinvointiaan, työllistymistä ja kouluttautumista. Nuorten tukemiseksi tarvitaan monialaista yhteistyötä siten, että nuoret pääsevät tarvitsemiinsa palveluihin ja tuen piiriin mahdollisimman oikea-aikaisesti. Yhteistyöllä tavoitellaan nuorten palvelupolkujen sujuvuutta ja nuoren kannalta palveluiden järkevää yhteensovittamista.

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä edellyttää, että työvoimaviranomainen järjestää toimintaedellytykset nuorten työllistymistä edistävälle monialaisen tuen yhteispalvelulle. Järjestämissuunnitelmassa on todettu, että Kympin työllisyysalueella tullaan jatkamaan ja edelleen kehittämään nykyisten Ohjaamojen kaltaista toimintaa. Ohjaamojen kaltaisella toiminnalla tarkoitetaan palvelupisteitä sekä verkostomaista monialaista palvelukokonaisuutta. Toiminnan tavoitteena on edistää alueen nuorten työllistymistä ja osaamista sekä ehkäistä syrjäytymistä, tarjoamalla moniammatillisen asiantuntijaverkoston palveluita matalalla kynnyksellä ja helposti saavutettavina.

Kympin työllisyysalueen Ohjaamot ovat kuntien järjestämiä ja niiden toiminta koskien mm. resursointia, vaihtelee kuntien yksilöllisten tilanteiden mukaan. Alueen Ohjaamoissa on tähän asti toiminut mm. työvoimaviranomaisen, Kelan, kuntien nuorisopalveluiden, oppilaitosten ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluja tarjoavia asiantuntijaverkostoja. Kympin työllisyysalueelta nimetty koordinaattori tulee osallistumaan alueen Ohjaamojen toimintaedellytysten järjestämiseen.

Valmisteluvaiheessa on laadittu työllistymisen monialaisen edistämisen lain edellyttämä arvio alueen nuorten monialaisen tuen yhteispalvelun tarpeesta. Arvio perustuu Kympin työllisyysalueen kuntien nuorten parissa toimiville tehtyyn kyselyyn. Arviota voidaan tarkentaa ja laajentaa Kympin työllisyysalueen toiminnan alettua. Nyt laaditun arvion keskeinen havainto on, että yhteistyö ja sujuvat palvelupolut toimijoiden kesken sekä nuorille tarjottava yksilöllisesti räätälöity tuki on nuorten työllistymisen ja kouluttautumisen kannalta erittäin tärkeää ja tavoiteltavaa.

8 Suunnitelma palveluiden järjestämisestä ja hankinnoista

Järjestämissuunnitelmassa on todettu, että Kympin työllisyysalueen toiminnan lähtökohtana on lähipalvelu ja tämän myötä paikallisten palveluiden lisääminen palveluvalikoimaan. Tavoitteena on hyödyntää alueen koko työllisyydenhoidon ekosysteemiä palveluiden järjestämisessä. Lisäksi siirtyvän henkilöstön osaamista valmennuksellisten palveluiden tuottamisessa ns. omana tuotantona voidaan hyödyntää toiminnan alkaessa.

Valmisteluvaiheessa on kartoitettu ja hyödynnetty sellaiset julkisten työvoimapalveluiden hankintasopimukset, mitkä voidaan siirtää Kympin työllisyysalueelle yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja palveluntuottajien kanssa. Työvoimakoulutuksena

järjestettävän kotoutumiskoulutuksen hankintaa vuodelle 2025 alkaen on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä E-P:n Ely-keskuksen kanssa. Palveluhankinnassa on huomioitu mm. markkinavuoropuhelusta saatua tietoa alueen tarpeista koskien kotoutumiskoulutusta. Syntyvä hankintasopimus siirretään Kuntayhtymä Kympille toiminnan alkaessa.

Kympin työllisyysalueen valmistelu on ollut mukana keskustelemassa E-P:n Ely-keskuksen ja alueen oppilaitosten kanssa vuoden 2025 VOS-rahoitteisten työvoimakoulutusten tarjonnasta. Tavoitteena on, että ko. ammatilliseen tutkintoon tai tutkinnon osiin johtavat koulutukset vastaavat alueen elinkeinoelämän ja työnhakijoiden osaamisen kehittämisen tarpeisiin.